

Glasilo Prekmurških Slo-
vencov. Cena na leto 20
K., na polleta 10 K., na
štrtinleta 5 K. Urednik i
izdajatelj Kieki Jožef vp.
pleb. Črenšovci Prekmurje

NOVINE

Rokopisi se ne vračajo.
Oglaš (inserati) se spro-
mejo. Cena za eden kva-
dratni centimeter 1.50 fl.
za enoek, za večkrat
poplat.

Ne pozabimo to pri volitvah!

Ka je volitev? Volitev po
vogrskom választás, je odebéranje
poslancov (követov).

Ka delajo poslanci? Pos-
lanci delajo pravde i ravnajo or-
sag. Kakši so poslanci, takše so
pravde i takše je orsačko rav-
nanje. Če se krščanskoga miš-
ljenja poslanci odeberéjo, v krš-
čanskem duhu do sklenjaval
pravde i ravnali orsag. Krščanski
duh je Kristušov duh. Če se
protikrščanski, socijaldemokratični,
liberalni, demokratični, samostojni,
komunistični poslanci zvolijo,
do v svojem protikrščanskem
duhu sklenjaval pravde i ravnali
orsag.

Po kom se spozna pos-
lanec, kakšega mišljenja je?
Poslanec je takšega mišljenja,
kakše je njegovo življenje i nje-
gova stranka, štere poslanec šče
biti. Če on ne spunjava svoje
verske dužnosti, če njegova
stranka nema za dužnosti, ka bi
branila vero, je ne krščanskoga
mišljenja niti on niti njegova
stranka i jiva nemore bogati
nišče, v kom samo piknjica krš-
čanske zavesti žari.

Štera stranka ma pred-
pisano dužnost, ka de vero
branila? S a m o „kmečka
zveza“ ali „slovenska ljudska
stranka“, štera se na Horvac-
kom zove „pučka stranka“ v
Bački pa „bunjevačka-šokačka
stranka“.

Je „prekmurska kmečka
stranka“ protiverska stran-
ka? Je, ar so jo osnovali tisti,
ki so prle boljševizem, največ-
šega neprijatelja vere, širili, kak
g. Seruga Vince i ar jo podpi-
rajo boljševiki i liberalci, šterim
je vera deveta briga, kak Talányi

(Temlin) bivši boljševik, Gábor
Matjaš, posvečeni a že odsko-
čeni i spake delajoči barat, dr.
Škerlak Vladimir, fiškališ, ki je
bio predsednik boljševiške sodnije
v Pešti i druga liberalna i na
vero mrzeča gospoda v Soboti i
v Prekmurji, štera je zapelala
nešterne kmete evangeličance i
katoličance, ar so mislili, da se
ide tu samo za tiste, ka so njim
tei gospodje odkrili. Pravi namen
stranke, je podpirati protiverski,
kapitalistični, to je kmetom i
siromakom škodljivi, njé na nikoj
spravljajoči laži-demokratizem, a
té namen so njim nej odkrili.

Ka nam je za včiniti? Ne
dajmo se zapelati, ne pristopimo
k niednoj drugoj stranki, kak k
našoj krščanskoi stranki, „kmeč-
koj zvezi“ za Prekmurje. Ali v
„slovenskoj ljudskoj stranki“ za
Prekmurje, samo ta ma v pro-
grami braniti vero i ž njov
podpirati delajočega kmeta,
delavca, obrtnika. Naša stranka
je proti kapitali, druge stranke so
za kapital ali ga konči podpirajo,
kak smo letos ešče pri socialnih
demokratih vidili, gda so oni
ministri bili, ar so podpirali libe-
ralce, šteri so glasovali zato, da
smo mogli za en dinar zmeniti
štiri korone. Naša stranka žele,
naj si delo služi plačo ne pa
kapital. Kapital so: banke, mili-
joni, milijardi njihovi, z šterimi
ravnajo svet vsem drugim na
kvar.

Pravda od volitev.

Zakaj do volitve?

Najbolje potrebne reči začnemo
razlagati od pravde volitev. Volitev
(választás) štero mo zdaj mali, de
samo za ustavo i naj potrebnejše
pravde. 12. Dec. t. leta se zide v
Belgradi ustavotvorna skupščina (spra-
višče, gyűlés) na šteroj do se delale,
stvorile pravde za ustavo (alkotmány).

Ustava določí forme orsag, ~~da~~
publika, ali kraljestvo, kakše pravico
de meo Horvacki i Slovenski orsag,
kakša vera, kakšo dačo se navrijeje
itd. Kda ustave sklene skupščina, de
delala pravde, ali ne dužo kak dve
leti. Kda se raspusti ustavotvorna
skupščina, se taki mere raspisati nove
volitve v troh mesecih i penjih za
petnajset dni se povrti skupščina.
Ta de navadno spravišče, kak je v
vseh orsagah v navadi bilo, ka de
ravnalo orsag. Če se hitro skleneje
pravde za ustavo i druge potrebne,
me megoče že kleti moči nove volitve.
Volitve v celo državi mere biti
eden isti den, v nedelo, novembra 28.

Velikna okrožja. — Šte smo voliti?

Voliti bomo po velikih krajinah.
Edna takša krajina se zove „velikna
okrožje“. Mi Prekmurci spadamo z
Štajerci i z ostata delom Koroške v
Celjsko—Mariborsko velikno okrožje,
štero bo 21 poslancov odobralo.

Vsaki 30 jenero prebivalcev voli
ednoga poslanca, Prekmurje dabi nato
tri. Ali te trije s v račni 21, kak
smo viže povedati i kda me votume
daval, nemo same na naše tri, nego
na vseh 21 je dali. Štera stranka de
mela več kruglic, tista dabi več kö-
vetov izmed teh 21. Voliti (votum
dati) sme vsaki mešt, čo je spune
21. leto, kda se začel votume (ime-
nik volilcev) vkuppati i je bio dr-
žavljan Jugoslavije. Državljan so val
tisti, ki so leta 1918. dec. 1. bili v
Prekmurje pristojni (sem ališili, sem
valon bili — illelékes). Smeje voliti
vsi Slovani (Čeki, Rusi, Polaki itd.)
ki so zastalno bili tu naseljeni, kda
so se votumi vkup pisali. Nema jo
votume Nemci, Austrijci i Madjari,
šteri si poleg določil mirovne pe-
godbe smeje svoje naredne države
zvoliti za stalne nasolitev. Val, ki
ščeje voliti, morejo šest mesecov stalno
(nepretgazo) prebivati v občini, kje
so za volilce spisani. Tržci, uradniki
i drugi priseljenci kak vučitelje, ki
neso stalno tu, nema jo votumov i
zato kda se imena volilcev po obči-
nah vopostavijo na pregled, dajte
zbrisati tistoga, ki nema votuma.

Nema jo votuma vojaki, če so v
službi, zvün če njim de volitev pre-
teče služba. Nadale oni nema jo vo-
tuma, šteri so obsojeni za politično
hūdodelstvo do ustanovitve Jugosla-

vije, kak i oni ki se obsojem zavolo tovaljije, vlačigarstva, napeljuvanje, vkanjenja, odčrpanja, kodirvanja že so tri leta eše nej minola pa sodbi. — Nemašo vetuma, ki se v prihodnosti delavcih ali v kmetih, ki se pod tutorstvom, ki se brez dovoljenja vlade stopili v službo druge države i ki so obsojeni zato, ar se kak pristadi nepripravljeni več ne spoznavali svojih državljanskih i vojaških dužnosti i šteri so v konkuri. Konkurz pomeni, gda ste kredo napravi, ka nemre več plačati.

Šte sme biti poslance?

Šte nema vetuma, ne more postati poslanec. Ki bde biti poslanec, more biti jugoslovanski državljan, najmenjo 18 let more v tem kraljestvi prebivati, more meči vse državljanske i politične pravice, more znati šteti i pisati. Na vsaki pet poslancev more biti eden takli, šteri je zvršo vsjko šelo (vseučelšče, egyetem) ali pa šelo, štera je a tev odnaka.

Politični uradniki se ne smejo voliti za poslance. Drugi uradniki če se zveljja, zgubijo službo. Minister, če je sprejel državno službo, ostane poslanec. Zgubi vsaki poslanec svoje poslanstvo, de izvršuje kakšo kúpčijo, odoje pravdo na kasek države. Predsedniki pokrajinskih vlad (Ljubljana, Zagreb itd.) smejo postati poslanci. Sodniki se smejo voliti a ne v tistem okrožji, gde so v službi.

Volilni imeniki ali volilne liste.

Glasovanje ali votum davanje se vrši tajno (skrivno) po kruglicaj, štere v škatlo pustimo. A v škatlo mo pa kruglice po tistem abecednom redi puščati, kak smo v občini vkupspisani v volilni imenik (választók névjegyzéke.) Imenik volilcov more vsem dni biti razgrujen v vsaki občini i pri sodišči, da ga lahko pogledamo. Niše naj ne pozabi pogledniti, je spisan notri v imenik ali ne. Da ki je ne spisan notri, ne sme davati votuma, ki je pa po krivici spisan, de davao votum a na škodo našoj krščanski stranki. Zato poglednite imenike! Občina je dužna naznaniti, gda od sodnje dobi imenik, ka je to prišo i se lahko pogledne pa ka nema vetuma, ki je nej ti notri spisan, to tidi more razglasiti. Če šte v pamet vzeme, da je ne zapisan v imenik volilcov, ali je pa takli zapisan, ka nema vetuma, naj se v tistih osmih dnevaj, kak je volilni zapisnik na občinskih hihi vopostavljen, glasi pri županu i zahteva popravek. Lejko a rešjev ali v plami zahteva. Mesto občine sme popravek pisмено zahtevati tidi pri okrajnom sodišči v Lendavi ali v Soboti. Ka je pravična njegova zahteva, more posvedočiti. Če stranka šelo, dužen je župan dati

potrdilo, ka je reklamacijo na znanje vzel, štero je dužen v poseben zapisnik (jegyzéknyv) zamerkati. Župan z dvema poglavaroma je dužen v 24 vórah popravek prosečemi naznaniti, če je popravek v redi ali nej. Župan se more poskrbeti, da dobi do rok potrdilo od prosileca, ka njemu dao odgovor. Če občina ne sprejme težbe, se toži na sodnijo. Proti določili sodnje nega apelacije, proti občinskomi je na sodnijo. Potrdila (krstallist itd.) štera se potrebna pri reklamaciji, se dužni uradi v 24 vórah izdati brezplačno i brez štempla, samo gor se mora zapisati, da zavolo popravka volilnoga imenika se kolko (štempla) prosti. Vse popravke je dužna občina v treh dnevaj javiti sodniji. Po 6 novembri več ne bo popravka v imenikaj. Vse imenike potrdi sodnija v Maribori i pošlje občini. — Eše ednok povdarjamo, poglednite, če ste spisani v volilni imenik ali nej i če nega takšega notri, ki nema vetuma. Proti krivici reklamirajte.

Kandidatne liste.

Kandidatna lista je lista cedula, na štero se štampajo imena poslancev (követev), štere ščemo voliti. Na našo listo de 21 imen štampanih, zato ka naše volilno okrožje voli 21 poslancev. Te listek se prikeli na škatlo, v štero mo kruglice metali. Vsaka stranka de mela svojo škatlo i svoj listek, jako mo mogli zato paziti, ka ne vržemo svoje kruglice v druge, veri sovražne stranke škatlo. Šte volilcov sme edno takšo cedulo predložiti, to je sme prositi követa. Naša „kmečka zveza“ je to že učinila, zato nikomi nikaj ne podpisite, proti krščanski stranki bi podpisali. Pod imena követov se moro spisati na té listek imena predstavnikov i njihovih namestnikov za celo stranko i za vsako volišče eden predstavnik i eden namestnik. To je naša „kmečka zveza“ more vsepovedi, gde do se votumje brali meti dva človeka, eden se zove predstavnik, ar predstavlja stranko, to je pove, ka je on v imeni kmečke zveze tá postavljen, drugi je pa njegov namestnik, šteri de mesto predstavnika delo izvršavao, gda de té zadržani. Te predstavnik ali njegov namestnik ta stala kre škatle naše kmečke zveze. V vsaki fari tak katoličanski kak evangeličanski se de zdaj poskrbite krščanskega mišljenja volilci za teva dva zanesljiviva človeka pa njiva imena javita v Črensovec. Predstavnik i njegov namestnik se moreta opitati, če to čast prevzmeta, brez privolenja se ne smeta v listek zapisati. Predstavnik smejo biti samo tisti, ki majo votum i v tiste občine, v šterej se vrši glaša-

vanje. Tak podpisani dve kandidati biti more najmenje pet volilcov v Maribori prekdati sodniji, štera lista potrdi, i edno dá v 24 vórah nazaj, druge pa skraji pod svojim pečatom. Zatem se v službenih Novinah kraljevine S. H. S. naznanijo imena kandidatov za narodne poslance. Poleg tevi dve cedeli eše za vsako volišče more se edna cedela napraviti i dve cedeli spozved na sodnijo i vse ti se mero sodniji izročiti od stranke. Na vsako cedulo bo naštampana tidi občina, kje de se vetumi zbirati. Tiste stranke škrinja de na prvem mestu stala, štera je to više popisano kandidatne liste prva poslala v Maribor. Pazite zato, ne da bi včas v prvo škatlo vrgli kruglice! Če povemo, na kelikom mestu bo stala naša škatla. Kda je ta lista od sodnje prekšana, je sme vsaki prepisati. — Kelko listin, teliko škrinjic bo. Za Slovenijo je devet vagonov teh škrinjic pripelanih v Ljubljano. Med Kristušom i Belialom bo boj, tihi skriti boj — zmaga bo Kristuš, če njega raj mamo kak Beliala i njegove penze, časti, pritje! — Sodnik naš je pa Kristuš.

Podpirajte Novine!

Agrarna reforma.

Pravda od odborov.

Vsi agrarni odbori bodo tanačne kotrige; odborniško mesto je častna služba in niden odbornik nema pravice zahtevati povračila ali nagrade (to je plačo) za izvrševanje odborniške dužnosti.

Občinski agrarni odbori.

Občinski agrarni odbor se izvoli izmed občanov samih. Volilno pravico majo vsi predstojniki družin (gospodarje), ki delajo s kmetijstvom. Meštri, trgovci, uradniki in drugi, šterih izključni poseo ne kmetijstvo, nemajo volilne pravice; volilno pravico pa majo vsi kmečki delavci i hlapci, če majo svojo družino. Gde je v družini ženska gospodar, ma ona volilno pravico. Za družino se de po naredbi vsake samostojno gospodarstvo z vsemi kotrigami živeti do zdaj v istom gospodarstvu.

Kda je volilni imenik gotov, se more vó tjeti v občinskem uradi i ga lahko vsaki pogledne v osmih dnevaj. V toj dobi se morajo napraviti vse reklamacije, štere more župan ali njegov namestnik sporočiti v treh dnevaj glavnimi poverjenistvi za agrarno reformo v Ljubljano. Tam morbojo v nadaljnih osm dnevaj apelacijo rešiti; če v tem časi apelacija nej rešena, se more misliti kak odbita.

Volilni imenik se sestavi tak, da se razdelijo vsi volilni upravičenci v pet delov kakti:

1. V skupino one, ki nima jo nikaj svoje zemlje;

2. skupino one ki nima jo toliko zemlje, kak bi jo mogli obdelati s svojih družin;

3. skupino one, ki majo telko zemlje, kelko morejo obdelati s svojih družin;

4. skupino one, ki obdelujejo svojo zemljo z lastnih družin in s pomočjo najetih delavcev (dekla sluzacka, hlapci in stalni težavci.);

5. skupino one ki obdelujejo svojo zemljo z najetimi delavci ali davlejo zemljo z arende.

Prva i druga skupina delata edno volilno skupino in volijo na deset ednoga odbornika. Tretja, štrta in peta skupina delajo drugo volilno skupino in volijo na dvajseti ravnotak ednoga odbornika. Izvoljeni odborniki delajo občinski agrarni odbor. V sedmih dnevah more volilna komisija pozvati te odbornike k sebi, šteri izvolijo iz svoje srede predsednika, podpredsednika in tajnika.

Volitve vodi župan ali njegov namestnik, ki pozove iz prve volilne skupine v volilno komisijo dve iz druge pa edno kotrigo. Poleg tega se lahko pozove v komisijo na zahtevo tudi po eden zastopnik raznih strank. Proti nepravilni volitvi je dopustna apelacija na glavnoga poverjenika za agrarno reformo.

Pravice občinskih agrarnih odborov.

Občinski agrarni odbor ma pravico predlagati:

a) kelko veleposestniške (grofovske, hercegoe, baronove) zemlje, gde in za kelko zakupnine se da v zakup onim družinam občine, ki so za to upravičene (arenda);

b) kelko drv za kúrjavo, stavbnega (za cimpranje) lesa naj dobijo upravičene družine iz veleposestniških logov;

c) štere skupine naprave v polbošanje naj se napravijo ali vzdržujejo na veleposestniških zemljiščah (jarki za namakanje, drenake, pota itd.) in što naj vzdržuje ali pazi te naprave.

Občinski agrarni odbor ma potem pravico za zbiranje materijala, šteri je potreben za izvedbo agrarne reforme, posebno:

a) kelko zemlje in v kakšoj kulturi (log, travniki, njive itd) potrebujemo posamezna posestva v občini zavolo zakrožitve i izpopolnitve, primerne družinskim in delavnim razmeram obdelovalčevim, kak tudi krajevnim pridelovalnim in gospodarskim pogojom;

b) kelko kmečkih posestev, štera so primerna za samostojno gospodarstvo, se je vtelesilo veleposestvom kak se je to zgodilo, gde so njihovi prejšnji lastniki oziroma njihovi pravi nasledniki, zmožni za obdelovanje zemlje;

c) kelko peršon in družin je v občini, ki delajo zemljo, šteri je pa doma nima jo zadosta, da bi mogli od njé živeti s svojo družino i se zato želejo izseliti v drugi kraj države na vékše posestvo.

Okrožni (okrajni) agrarni odbori.

V okrožni agrarni odbori svoje zastopnike pride na 10 odbornikov iz prve volilne skupine (skupine 1. in 2.) po eden odbornik, iz druge volilne skupine pa na vsakih 20 odbornikov 1. Imena teh odbornikov je javiti okrajnomi glavarstvu (komisariatu) i poverjeniki za agrarno reformo. Seje okrožnoga odbora zove okrajno glavarstvo. Naloga teh je predlagati:

1) kelko zemlje in v kakšom povi se da od razpoložene veleposestniške zemlje v zakup vsakoj izmed občin njihovoga okrožja in kelko znašajo zakupnine (arende).

2) gde se da vsakoj občini kúrivo, stavbni les in proti kakšoj odškodnini.

3) kak naj se razsodijo med posameznimi občinami njih okrožja, svaje, štere se tičejo haskov iz veleposestev v smisli prehodnih odredbe.

Deželni agrarni odbor.

Deželni agrarni odbor tvorijo vsi predsedniki okrožnih agrarnih odborov. Naloga deželnega agrarnega odbora je:

1) da predlaga, kelko zemljišč veleposestnikov i štera zemljišča je ohraniti v javne namene (za kmetijske šole, v zorna posestva, špitao itd.

2) da oddaja mnenja o zakonskih in naredbenih načrtih, zadevajočih agrarno reformo i predlaga dotične ukrepe in odredbe.

Glasi.

M. Črnci. Za pašo moremo zrnje plačati od tistih travnikov, za štere smo arendo plačali. Gde smo od grofa meli z arende travnike, toga ne trbela. Ka mislite gospodje pri agrarnoj reformi, gda je bilo siromaki bole pomagano? — Za to zrnje pa jeli mate fino goščenje v grofovskom gradi? Ali je lahko siromakom delite? Zakaj ste nam je pa te vzeli? — V našo ves se je pa g. civ. komisar ščista zalübo. To ljübezen izkažuje s tem, da se do tao ponižuje pred na-

šov židovskov krčmaricov. Čeravno je župani reč dao, ka njoj krčme ne odpre, ar do dvajsetkrat je že *prestopila* predpise oblasti i za volo nevarnosti ognja, ar je slamena kučica — vendar batrivao toči lepa židovska rožica. G. civ. komisar je mehkoga srca do nje, ar se bližajo volitve. Židovske krčme so naimre najvarnejše ljüknje za liberalne sove, v šterih zapajajo i zapelavajo. A bo račun.

Molite za grešnike „Klek!“, si je zgučao oča Gabor Hilar, bivši frančiskan, dober kukorico lüpač, zdaj rendobrač v Trnji. V „*Prekmurkom lažniku*“ se tudi molitev preporeča za g. Sevrta. Tak vidimo, ka z edne ljüknje vrejo te „predgice.“ No, no oča Hilar, ne bojte se, ka vas ne bi postühnoli. Molimo mi za grešnike, pred vsem za vas, naj bi vaše posvečene roke ne brale groše, kak tistoga Apostola, šteromi je ime Judaš, i ki je zatajo Kristuša, nego da bi svestva delile, ar so za ta posvečene, ne pa za svecko službo. Verite iz srca govorimo. Za g. Sevrta pa že menje molimo kak za Vas, ar on sam tudi molli zasé kak vsaki réden krščenik. Mesto toga, ka se z molitvi norčarite, bi bole bilo, če bi ljudem tiste „štikleče“ pripovedavali, štere ste doživeli kak vojni kurat, ešče bole pa tiste, šteri so vas z *Karlovcia* pregnali. — O oča Hilar, ki mate obljübe i ste zaljübljeni nej v nje, nego gda v stare gda v mlade deklice, povejte, čide njive ste pa vi odayali? To razpravljajte i razkladajte ljudem, — tistim svetim rečam, štere so vas nekda v Gospodovoj hiši veselile, pa dajte mir.

Tolvajlja. Pri Hozjan Martini (Petrov) v Trnji so odnesli te dni drzni tatje obleko, med, duhan vu vrednosti 4000 K. Prav ma madjarski pregovor: siromaka ešče veka vleče. K bogatci ne more tat, ar močen zapor ma, k siromaki pa nalehci vderé. — Pri Kreslinovom mlini na D. Bistrici so odnesli tri vreča kukorice, Godina Mariji pa dva droga duhana.

Slüžbenih peněz okoli 50 jezero koron je zgübo ali so njemi vkradnoli, zdaj še stalno nevemo — neki orožnik v gostilni Čurič Kate v Črensovcih. Več dečkov je prijeti, ar so osumljeni, da bi oni bili krivci tolvajije. Godilo se je vse prek po policijskoj vöri, ar smo čüli dečke gda so popevali z Trnja domo proti Črensovcem. Gda prido do gostilne i vidijo tu svetlost, se podajo notri, začne se pitje, plesanje, plačüvao je orožnik. I

ravno v tistoj krčmi se je pri-petila ta spaka, štere grdostije niti neščemo cele popisati, ar se nam pošteno pero vstavlja, pravim ravno v tistoj krčmi, štere stalno odprti se je komaj tri dni prle dovolilo i ka bi se dovolilo, se ne vnožalo g. majori Sagadini vōpriti i z orožniki župana i poglavare, stražare vkūpprignati na orožniško postajo i nad njimi se tam tak dolgo dreti, dokeč so ne zvūn ednoga v strahej povedali, ka njihova vloga, štero so na komisariat poslali i v šteroj so neko tožbo zdignoli proti orožnikom i nerednosti krčme, ne odgovorja istini. Ne pravimo, ka je g. major to šteo doseči, Bog ne daj, a prestrašo je li slabo ljudstvo, da je v laž postavilo samo sebe. Spaka je strašna tembole, ar so ešče takše reči prišle pri spitavanji naprej, štere nikak tā neso slišile, najmre ka župan zato dela proti krčmi, ar si je krčmarica ne štela njegovoga sina vzeti. Nemirno je tudi zato, ar se razsirja vest, da je krčmarica poslušala zaslišanje na orožniškoj postaji, zatem raznesla glas, da so odborniki z županom vred biti bili. Mi znamo, da je to laž. Bole pozamo g. majora poštenost i pravi orožniški značaj, kak bi toj grdoj laži samo zrnico istine dali. A ti guči i zapravljanje službenih penez ravno v toj krčmi, za štero se je gorvzeo g. major, naj brani kak njemi je dužnost svoje orožništvo, le slabo upliva, nam pa da povod, da par reči spregovorimo. Tej par reči so prošnja. Prošimo gospode, naj milo, krotko pozvedavajo i ne z grobijanstvom. Naše ljudstvo posebno tū zdolaj je preslabo, na en oster pogled že strepeče i pravici na škodo zagreši. Starodavni žalostni spomini njegovoga tlačenja so to. Značajnost je redka. Zato to gojiti, pozidati smo dužni, ne pa z pretiranov ostročov popolnoma odpraviti. To je naša prva prošnja. Druga pa, naj g. major posluhne pritožbe, štere se zdignejo proti orožnikom. Te pritožbe odbiti pomeni čast orožništva podkopati.

Mamo mi jako dobre orožnike a kak med vsakim zrnem je pleva, tudi med njimi se najde slabost. Če se ta slabost odkrije, odstrani, pravi orožniki samo dobijo na časti i to njim i vsem nam bo na hasek. To prosimo mi g. majora, vūpamo se, da nas bo posluhno.

Kultura v Martjancih. Šolski stolec je dokončao, ka na lastne stroške da popraviti tisti kvar, šteroga je vojaštvo napravilo v kat. šoli. Pa vojaštvo neide vō z šole, sledkar de pa prepozno popravljati. Prostor kre cerkve je vežbališče, kje se telovadijo, križijo. Ne bi marali, če bi se to te godilo, gda je v cerkvi ne opravka. Ali med božov službov, ka se niti spovedavati niti redno mešuvati ne more, to pa že zaistino ne kultura. Zahtevamo, naj se te neréd odpravi, vojaštvo šolo sprazni, nam pa na jezere segajoči kvar popravi.

Na znanje poštnomi ravnateljstvi v Ljubljano. Horvath Jožef, pleb. v Martjancih naznanja, ka od septembra mao je „Novine“ samo ednok dobo v soboto do rok, v ponedelek pride navadno a zgodilo se je to tudi ka je samo v sredo dobo, čeravno ka pošta vsako soboto pride v Martjance i je ob 3. popoldne že tam. — Ravno to tožbo naznanja sl. ravnateljstvi Edšid Štefan z Gederoc, Lukač Alojz z Gradišča, Fujs Apolonija z Petanec (pošta Rankovci), Vogrinčič Leopold z Cankove, Kikec Mikloš z Rogačoveč. — Odtistimao kak je zišo leberalni angelček „Prekmurski Glasnik“ se naše Novine stavljajo. V Lendavi smo pozvedili, da se večtrtek vsikdar na pošto dajo i odpelajo proti Soboti (zadnjiva dva tjeđna so se v pētek dale na pošto v Lendavi), v Beltincih ne morejo ostati, ar Sobota ma svoje vreče, indri zato nemore biti falinga kak v Soboti. A stalno dognati je dužno to ravnateljstvo. Kak je to mogoče, ka so okt. 3. na Cankovi že šteli „Prekmurski glasnik“, čeravno je te komaj 2. okt. izišo, našim Novinam, štere so v petek zaodvečara že v Soboti mogle biti, pa niti glasa ne bilo? Ravno te den okt. 3. so pri Sv. Jūrji komaj Novine od prejšnje nedele, sept. 26. delili? Gde je tū falinga? Prošimo preiskavo i kaštigo. Država vendar ne plačuje zato drage plače, ka bi se krščanskoj stvari krivica delala. Ali zato se sme, ar je krščanska?

D. Lendava. G. podpolkovnik Lukič je premeščen iz D. Lendave. Na njegovo mesto pride — kak čujemo — g. podpolkovnik Mundšič, ki je že enkrat bio v D. Lendavi.

„Prekmurski glasnik“ si že dolgo zobe brūsi od nikšega cukra,

šteroga je zadruga v D. Lendavi odala v Čakovec, da so njoj pa izvoz liberalna gospoda ne dopūstila. Nevej pa to te P. „Glasnik“, ka zadruga še ma dovolj cukra, samo si naj pride po njega sobočka gospoda, dobijo ga tudi, da ga mi sirmaški pavri tak nemoremo kūpiti za 69—70 koron. Ka de pa te zadruga z cukrom, či njoj ga nišče nekūpi, tam de njoj pisnivo? Ona je cukr plačala pa ga tudi lahko odā onom, ki ga šče kūpiti. To nam naj vōzpravi P. G. ka dobimo cukr po 24 K. vej on dosta more spraviti. Prosti izvoz živine, nam je prej tudi P. G. vōzpravo. Samo nevemo kje! Prekmurski glasnik je te ešče globoko spao v fantaziji kraljeskoga notara, kda smo se mi že močno borili za prosto trgovino v Prekmurji.

Kotrigam kmečke zveze. Ne odstopimo, bratje, pravica je edna, Kristušova. Vse krivice, vse nevole pozabite, naša krščanska stranka more zmagati i samo njo morete pomagati, ki ste krščanskoga mišljenja. Na to Vas opomina I. T. štajarski kmet, ki se je z Prekmurja preselo na Štajarsko.

Nesreče. Pošteni, zaveden farnik Črensovski, veliki dobrotnik cerkvi i naših krščanskih listov, Žižek Martin z Črensovec, se je napoto z Amerike da bi po dugih osmih letah prišo med svoje drage domo. Željno so jih čakali domo, posebno mala Angela i Tonček, šteriva oče niti poznala nestā. A New-Jorki kda so meli že karto rešeno, so jih napadnoli roparje i jim vzeli vse peneze, 1000 dolarov. Doma je strašna žalost. Pomilūje vsaki dobroga moža, ki se more znova v službo podati, ka de mogo domo.

Za Bistričke travnike, kak smo poročali, se je renda nazaj plačala. To rendo so plačale Sr. i D. Bistrica, šterive sta prle menje dalē. G. Faleš nadzornik je nej tū kriv, kak da bi on penez več brao. — V D. Lendavi je pa to krivo, ka so ljudje več plačūvali, ka je dr. Maršič bio na orožnih vajah. Vsaki dobi nazaj ka je več plačao, le zglasite se, to vam naznanja nadzorništvo.

Beltinski nadzornik g. Faleš kak čujemo odide. Na njegovo mesto priporočamo g. Kūhar Mihala z Bratonec, Prekmurca, legijonara, ki ma 6 razredov gimnazije i dela razmi kmečko delo. Teliko šol tak malo šteri sevester ma. Nadale pa priporočamo, da gospodje pri agrarnoj reformi pozvejo keliko haska je napravo g. Kūhar z drugimi Prekmurci v Ljubljani, gda je prevrat bio. Dobro bo to pozvediti i Prekmurce ne izpodrivati. G. Kūhar ne ve zato, brez njegovoga znanja pišemo to, a sramota je, ka te zaveden in izobražen mož ne more v to službo priti. Štero je že proso, i štera je primerna njegovomi slabomi zdravji.

Kak se hvalitje. Za liberalnimi
Notem „Jutr“ trdi celo Mazarček „Prek-
murski Glasnik“ pa šakovski „Medji-
murje“, ka se oni spravili prosti iz-
vez živine iz Prekmurja, posebno ka
je to spravo dr. Novak Čudac. Gđa
sno njim kontanj z prajance skupali,
bi se hvalili s njim? Gde ste pa te
bli, gda smo mi v Soboti na seji to
zahivali, gda smo vloge sklenjavali i
protostrali? — Te ste vi težili. Zdaj
se pa hvalite, ka ste vi to vžahodili?
Je to ne nesramnost? Po pozna ste
primo dr. Novaka Medjimurskega
liberalca, ki je v Medjimurju z brez-
vernimi učitelji tak svede tako ljudstvo,
ka se stokrat raj prikapli nazaj k
Vogrskemu, kak pod Novakom vživa
slobodčino. Ne ja bližaje se volitve
i dr. Novak misli, da ma jut priti za
kčveta v Prekmurje, zato ka ga Med-
jimurci ne mäsajo. Pa či se on, konči
dr. Videc živinodaravnik sri tčrjanske
g. Frankovica. Gospodja, kisilo je
grozdje, ne bršite si svojih loških
nobih po nas, mi smo vervaječe
ljudstvo, tak evangełičansko kak ka-
toličansko, potrčplamo vas.

Ki zemljo dčtite, dčtite jo pravično.
Ki zemljo mate dobiti, ne helite si niti
pčtiny več kak vam tale / Ki misli, ka
se njemu krivica zgodila, naj apelčliva
v Ljubljano na agrarno direkcijo / To
je odgovor uradničstva za vsakoga.
Kak dčhovniki smo vam dužni to
povedati, pravde od agrarne reforme
v Novinah vsigdar objavimo, vsakomni
damo sber tanač, vsakoga branimo
pravico i vračamo od njega vkraj kri-
vice, a zemlje nikomni nesmo deliti, je
ne delimo i je ne bomo deliti. To je
dale g. nadzornikov i edbornikov.
Orde, nesramne laži so to, kak neč-
teritvočajo med ljudstvom, ka je urednik
Novim temi aproso zemljo ali onomi
v kraj spravo. Nega toga nadzornika
niti edbornika, ki bi nas stem mogo
potveriti, ar smo toga ne krivi. Tisti
agreglivi ljudji, ki pa te glase tro-
tijo, naji dobro zapomnijo, ka so
lačljivi i ka do pred sodnijev mogli
zagovarjati svoje krivice. Presimo vse
dobro dčše, naj nam naznanijo z sve-
dokmi, de kje za takle ali druge laži
zvejo. Ljudji ki nemajo vere, ne po-
stevja, ne pravičnosti, to grozno boli,
de je takli, ki njim po domačem po-
vedano „repč gorčice“, ka nemorejo
delat, kak bi stali. V čemerh zato
toga edrati, omečtiti čdejo, naj ga
ljudstvo ne perčlča, ka je te oni
lačej dobiyo. Ne dajte se zapelati.
Kristus je prave ka, ka je hčdoga
dčha namen to: „Vdari pastera i
ovce ti razčrknejo“. — Ne poza-
bite toga.

Tolvajlja. Dne 9. okt. t. l. na
noč se bili tolvaže na Ivancih pri
Domu Jožefi, Antolin Franci i Ben-
kovič Jožefi. Odnesli so njim skoro
vse kokoši. Tak se vidi, da nikša

ponečna banda začinja svoje delo.
Opozarjamo na to orožnike.

Iz Murske Sobotе. Od
vseh krajov prihajajo težbe proti
sebečkomi poštnomi uradi, da
tež uradniki tamkar ne zvršujejo
zvesto svoje službe. Ešče v uradi
postopajo strankarsko in delajo
politiko, štero pa že nikak ne-
moremo dopustiti. Preminoči tje-
den se je zgodilo na pošti, da
je prišao človik iz Kroga in proso
Novine. — Nega jih ešče, ne
so prišle, — dobi za odgovor.
Ja pa morejo že Novine tu biti
— se nikaj skrega i bile so i
dobe je. Iz Črneza je pa prišao
človik po nje, ne se kregao i —
ne jih je dobo. Zdaj že mo se
mogli vsigdar kregati na pošti,
či ščemo kaj dobiti!

Austrija. Sv. oča so eden
milijon lir poslali za avstrijske
sireta.

Pošta.

Jčrjančarom. Naznanite mi,
šteri je poslal imena darovnikov na
orlovsko društvo. — To mate prav,
ka iščejo samo svoj žep, a od vseh
zato ne smemo to trditi. — Pa od
60 K., štere ste mi junija na čekl
poslali ešče izdaj nevem, što je pos-
lao. Dajte odgovor.

Dari.

a) Na podporo Novin: Kuchar Roza
6 K, Zver Marija z Bratovec 17 K,
Bakan Janos 5 K, Rous Marija 2 K,
Vohar Ivan 2 K, Žižek Stefan 1 K,
Baligač Ana 4 K, Kavas Balaz 6 K,
Bakan Mihal 2 K, Kociper Ivan 1 K,
Vörös Katica 2 K, Neubauer Kata 2 K,
Antolin Jožek 4 K, Vohar Marija 1 K,
Sipoš Stefan 1 K, Pintarič Ivan 1 K,
Koter Karl 2 K, Friedrich Jožef 2 K,
Düh Matjas 1 K, Olaj Jožef 1 K,
Vörös Jožef 1 K, Červek Mihal 1 K,
Jona Marija 1 K, Fujs Martin 4 K,
Tivadar Marija 2 K, Cesar Orša 1 K
50 fill, Saruga Stefan 3 K, Düh Ma-
rija 3 K, z Beltinec, Matko Martin
1 K, Gomboc Ivana žena 1 K, Gom-
boc Janos 1 K, Sabo in Stefan 1 K,
Horvath Jožef 1 K, Mencigar Marija
1 K, Gerlec Mária 5 K, Sraka Ana
1 K z Gančan, Rous Janos 6 K, N.
N. 6 K, Zorko Marija 10 K, N. N. 4
K, Rous Janos 10 K, N. N. 1 K,
Cipot Kata 10 K, Püčko Marija 10 K,
N. N. 4 K, Forjan Ivan 3 K, z Bel-
tinec, Mesarič Jožefa žena z Hakovec

20 K, Steiner Ana 4 K, Antolin An-
dráš 4 K, Skafar Matjaš 1 K, Ščap
Ana 4 K, Skafar Jožef 4 K, Filip Ivan
4 K, Saruga Matjaš 3 K, Zver Andraš
2 K, Saruga Bara 1 K, Vörös Mihal
1 K, Horvath Jožef 1 K, Erjavac An-
ton 2 K, Balažic Matjaša žena 2 K,
Balažic Marko 2 K, Čenar Marija 2 K,
Rous Stefan 3 K, Zver Ivan 3 K,
Smodiš Matjaš 3 K, Berendiaš Mar-
ton 3 K, Knaus Agata 4 K, Jerebis
Stefan 3 K, z Beltinec.

b) Za prekmursklh misijon: Dra-
gonič Marija 10 K, Žižek Martin 4 K,
N. N. 4 K, Balažic Lujza 10 K, Men-
cigar Maria 2 K, z Beltinec.

c) Na klošter sv. familije: Mesa-
rič Ana z Hakovec 10 K, Sabotin
Stefan z Gančan 20 K.

d) Na afrikanski misijon: Ščap
Ana 10 K, N. N. z Gančan 70 K.
Dari že vsi odposlani v Celje i
Ljubljano.

POZORI!

V nedelo u 3 sati i 8 sati
na večer velika kino predstava!
Razpored:

„WALZERTRAUM“

„Urania-kino“ Dolnja Lendava.

FIGYELEM!

Vasárnap 17-én mozi megnyitó
előadás, d. u. 3 és este 8 órakor:

„VARÁZSKERINGŐ“

„Urania-mozgó“ Alsólendva.

Najnovejše.

Dečki, šteri so za volo
vkradnjeni penez v Črensovcih,
v Lendavo bili prignani, so iz-
püščeni. Nikaj so ne krivij, Orož-
nika so v M. Soboti zaprli.

Prekmurskoga Orlovs-
koga okrožja seja se je vršila
dne 10 oktobra v nedelo v Bel-
tinci. Od seje za volo maloga
prostora mo v prihodnoj številki
pisali.

Izid koroškoga glasovanja
zdaž, da Novine zapremo, ešče
pozitivno neznanl.

Naročnikom. K današnjim
Novinam vam damo tudi Marijin
list za mesec oktober.

FRANC BEDIČ i DR.

trgovina z mešanim blagom

— v Eckerovej hiši —

Dolnja Lendava.

Prodajamo vsefelé robo, imamo velko zalogo moški i ženski štofov in cajgov. Prodajamo moške i ženske obleke, nadale drúke, cefire, platno i. t. d., kakor túdi razńovrstno špecerijsko blago.

Prodajamo vse ponajniših cenah.

Portland cement

i vapno se dobi pri Bratina Vekoslavi v Križavcih pri Ljutomeri (Lotmerki). Oda on túdi benzinmotor (peč) z mlatilnicov (gümlen) za 13,000 koron.

Slike

za legitimacije izvršuju se v 10 minutah pri Eleki Schrantz

v D. Lendavi (prek od cerkvi.)

Prodase 2 orala (plüga) vinskih goric

na Dol. Lendavskom bregi (Cser-hegy) Što šče kúpiti, naj se zglasti dne 19. oktobra dopoldne v pisarni fiškališov dr. Leskovec in dr. Šabec v Dol. Lendavi.

Franc Sarčen, trgovec v Ljutomeri pri cerkvi na zmérom velike zbiru lepega i mečnega blaga za moške i ženske obleke, štere odava po najzmernejših cenah. Pri Sarčeni se dobi túdi vsevrstevilo za mlinarska sita (pajtlne) po najnižíjoi cenil.

Tisk: E. Balkanji Dolnja Lendava.

Ki ma kaj k odaji, ali kaj šče kúpiti, naj glasi v NOVINAH.

Naročte si Novine.

Gospodarska Zadruga za Prekmurje, Mursko Polje i Slovenske gorice r. z. z. o. z.

odáva: razne tkanine za moške i ženske obleke, vseh vrst začimbo, črevlje, usnje (leder), deske (blanje), stavbeni les (za cimpranje), poljedelske stroje (mašine).

Küpüje: pšenico, žito, kukorico, hajdino, proso, oves, kože, pač vse kmečko pridelke. Posredüje (pomaga kúpiti) pri kúpili vekših poljedelskih strojov, kak parnih mlatilnic (mašin za mlatiti), motorov i. t. d.

Pravico kúpüvati i odavati zadrugi majo samo kotrige. Nove kotrige (člani) se sprijmejo v zadružnoj pisarni v Gornjoj Radgoni i pri vseh podržnicah.

Glavna trgovina i pisarna v Gornjoj Radgoni.

Podružnice: Gornja Radgona, Sobota, Cankova, Dolnja Lendava, Radgona, Križevci pri Ljutomeri (Lotmerki), Beltinci.